

Підготовка аналітичного звіту по реалізації стратегії Індустрії 4.0

Асоціація АППАУ готує повний звіт по виконанню національної стратегії Індустрії 4.0 2019-21 рр. Формування та розповсюдження цього звіту має стати важливою частиною адвокаційної кампанії платформи Industry4Ukraine по просуванню положень і проектів стратегії Індустрії 4.0 на державний рівень, а також до широких кіл промисловців. Виконавча дирекція АППАУ закликає промислові групи та членів Асоціації приєднатися до розробки цього документу.

Історія розвитку стратегії Індустрії 4.0

[Проект національної стратегії Індустрії 4.0](#) був розроблений фахівцями АППАУ в 2018 р. на замовлення Державного агентства е-урядування в рамках програми Digital Agenda Ukraine, концепція якої була прийнята відповідною постановою Уряду в 2017 році. Розробка фінансувалася ОБСЄ. Розроблений проект не знайшов підтримки в уряді В. Гройсмана в першій половині 2019, й у серпні того ж року був презентований новим очільникам Міністерства цифрової трансформації та відповідному комітету ВРУ. В 2019 році Стратегія представлялася також у Мінекономіки, Мінстратпромі, вона добре відома також в МОН. Але знайти відповідальних у цих міністерствах не вдавалось до літа 2021 року. Окремі положення були вписані в низку документів міністерства, але по факту тільки Мінекономіки вдалось випустити діючу постанову №750 про Центри Індустрії 4.0.

З липня 2021 періодичні обміни тривають із департаментом диджиталізації Мінстратпрому. Водночас його роль і повноваження все ж є недостатніми для лобювання цього проекту.

АППАУ не очікувала на негайне прийняття цієї стратегії Урядом, тому загальними зборами Асоціації від січня 2019 року було прийнято рішення про поступове виконання окремих проектів силами Асоціації та партнерів, і відповідно до наявних ресурсів.

В 2019-20 роках поступово розгортаються проекти по створенню в Україні Центрів експертизи 4.0, гармонізації технічних стандартів, створена платформа Industry4Ukraine, розпочинаються обміни на міжнародному рівні, розроблені перші програмні документи по цифровій трансформації окремих галузей тощо – рис. 1.

Рис. 1. Портфель проектів Індустрії 4.0 на кінець 2019 р.

2021 можна назвати роком справжнього розгортання цілої низки стратегічних ініціатив, і які, в результаті, закріплюють та підіймають лідерство АППАУ й наших членів у цій сфері.

Цей портфель (рис. 2) був адаптований під ресурси АППАУ, тобто з нього виключені державні стратегії (рис. 1, зліва), що мало залежать від наших зусиль, і які, на жаль, так і не з'явилися в державі. Мова про національні державні стратегії диджиталізації, промислового та кластерного розвитку, експортну та інноваційну стратегію, що й досі відсутні або не діють для промислових хайтек.

У нас також не склалася співпраця з ОПК, тому цей напрям повністю виключений з оновленого портфелю на рис. 2. Відповідно, тут представлені наші розробки та реалізовані ініціативи у трьох статусах: 1) політики та програми; 2) частково реалізовані ініціативи (проекти); 3) повністю реалізовані та запущені в дію проекти.

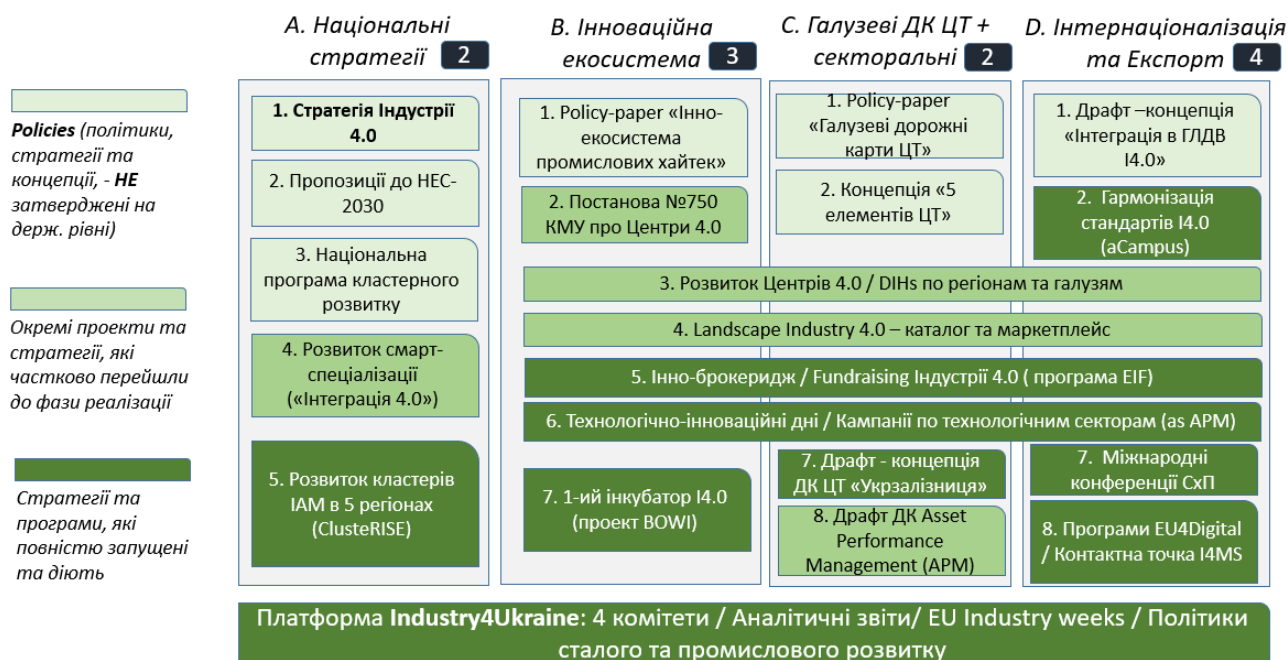

Рис. 2. Стан проектів Індустрії 4.0 на кінець грудня 2021

Найбільш значимі проекти частково згадуються в [цій публікації](#) від грудня 2021. З огляду на весь портфель 2019-21 рр., відзначимо загальні підсумкові показники:

- АППАУ є одним із малочисельних бізнес-об'єднань у сфері промислових хайтек, і яке взяло на себе відповідальність за **повний цикл національної стратегії – від розробки і до реалізації.**
- Рис. 2 показує, що ми повністю запустили в дію 8 стратегічних ініціатив вітчизняної Індустрії 4.0, і ще 5 знаходяться у фазі часткового виконання. Головною причиною неповного виконання є брак фінансів і ресурсів.
- Ми здійснювали цю реалізацію впродовж 3 років без будь-якої суттєвої державної підтримки. Бюджет АППАУ 2021 у 2,5 млн гривень абсолютно не співмірний зі статтями державного бюджету на подібні програми. Наприклад, Мінцифра в 2021 мав на реалізацію програми «Інтернет в селах» більше 200 млн. грн, а на утримання свого апарату – більше 400 млн грн. Між тим ніякого видимого впливу на розвиток ключових економічних секторів країни подібні інвестиції не дають.

Факт відсутності державної підтримки можна трактувати і як слабкість нашого бізнес-об'єднання. Разом з тим, варто зазначити, що іншим промисловим об'єднанням, і набагато більш потужним, просування своїх інтересів також вдається з величезними труднощами – урядам останніх 10 років досі не вдалося змінити курс від сировинної економіки до високотехнологічної та промислової.

Чому потрібен окремий звіт про виконання стратегії Індустрії 4.0

Є кілька причин, чому всім стейкхолдерам Індустрії 4.0 потрібен окремий детальний звіт по виконанню проектів 2019-21 рр.

1. Зростання обізнаності широких аудиторій.

Сфера Індустрії 4.0 залишається однією з найскладніших і найменш відомих для широкого загалу, тому якісний детальний звіт буде слугувати **інструментом обізнаності** не тільки про концепцію «взагалі», але про реальний стан, реалізації та здобутки в Україні.

2. Консолідація широких кіл промислових стейкхолдерів із метою лобіювання-адвокації Індустрії 4.0 на державному рівні.

Україна залишається мало не єдиною країною Східної Європи, де Індустрія 4.0 не підтримується на державному рівні, рис. 3. При цьому, дане питання рідко ставиться провідними промисловими об'єднаннями чи групами.

Рис. 3

Цей стан, зафіксований в 2019 практично не змінився за 3 останні роки. Не зважаючи на всі зусилля, в тому числі на рівні платформи Industry4Ukraine, де об'єднано більше 30 бізнес-асоціацій і кластерів, Уряд не чує наш голос. Однією з причин цього стану є також дуже слабка GR-функція вказаної платформи та АППАУ. Отже, нам потрібна значно більша консолідація, і звіт по виконанню вказаних проектів є також засобом промоції серед інших бізнес-об'єднань. Щоб отримати їх підтримку, необхідно пояснити колегам, що було зроблено, і як це їх стосується.

- 3. Підготовка наступного циклу стратегії – деталізація підсумків попереднього циклу.**

Кампанія по адвокації має на меті також прийняття Урядом ініціативи по розробці нової стратегії до 2030. Адже формально термін проекту Стратегії, про який мова вище, завершився в 2021. Отже, накопичений досвід необхідно детально зафіксувати в численних аспектах – це є основою успішного планування нової стратегії, а також забезпечення спадковості. Зокрема, важливо детально прояснити та закріпити здобутий досвід по створенню основи інноваційної екосистеми (Центри 4.0 та кластери ІАМ), створенню інструментів інноваційного брокериджу (технологічно-інноваційні дні), напрацюваннях галузевих дорожніх карт цифрової трансформації, досвіду та перспективам інтернаціоналізації тощо.
- 4. Просування кращих кейсів та інноваторів Індустрії 4.0.**

За 3 попередні роки в АППАУ проведений досить повний облік по національному лендскейпу Індустрії 4.0 і розпочаті роботи по подібних інструментах на регіональному рівні. У результаті, в нас діє маркетплейс – каталог, у якому є більше 100 інноваційних фірм. Відображення цього інструменту в звіті, а також аналітика стану інновацій та інноваторів є важливими для всіх стейкхолдерів Індустрії 4.0.
- 5. залучення зарубіжних партнерів та міжнародних донорів.**

Для того щоб залучити нове фінансування для нової стратегії Індустрії 4.0, необхідно добре презентувати попередню роботу і пояснити всі переваги наступної розробки. Це можуть бути міжнародні партнери, тому цю роботу необхідно буде перекласти також англійською мовою.

Орієнтовна структура фінального звіту

Звіт пропонується в наступній структурі викладу:

1. Виконавче резюме.
2. Загальний огляд стратегії І4.0 2019-21 рр.
3. Огляд головних проектів 2019-21 рр.
 - a. Створення окремих політик І4.0 (інноваційна екосистема, дорожні карти ЦТ, Центри 4.0, стратегії експорту-інтернаціоналізації).
 - b. Гармонізація технічних стандартів (проект aCampus).
 - c. Розвиток кластерів ІАМ у регіонах України (ClusteRISE).
 - d. Розвиток Центрів 4.0 та ДІН.
 - e. Проект «Інтеграція 4.0» (смарт-спеціалізація).
 - f. Програма Export-Internationalization-Fundraising/Проект BOWI.
 - g. Інструменти інноваційного розвитку.
 - h. Діючі інструменти та веб-ресурси.
4. Огляд напрацювань платформи Industry4Ukraine.
 - a. Роль комітетів і робочих груп.
 - b. Європейські індустріальні дні.
 - c. Плани розвитку комітетів на 2022.
5. Огляд кращих інноваторів та інновацій.
 - a. Оновлений ландшафт Індустрії 4.0.
 - b. Кращі інновації серед промислових груп (Інтерпайп, Метінвест, ДТЕК, МХП тощо).
 - c. Кращі розробки інноваторів (IT-Enterprise, a-Gnostics, Infocom Ltd, Waites, Indusoft, DDE, інші).
 - d. Виклики розвитку інновацій в Індустрії 4.0.
6. Огляд стану державних політик і програм дотичних до Індустрії 4.0.
7. Головні підсумки виконання стратегії.
8. Рекомендації до розробки наступного циклу.

До роботи над документом планується залучити провідних фахівців виконавчої дирекції, членів правління АППАУ, провідних експертів від інноваторів 4.0 та платформи Industry4Ukraine,

незалежних експертів – загалом до 12 осіб. Обсяги звіту – до 100 с., професійна верстка, 2 мови: укр. та англ.

Оцінювана вартість роботи – 5 тис. євро.